

OFI

Vecné učivo

2. zväzok

1

Schvalovacie číslo

Učebnica zodpovedá rámcovým učebným osnovám Ministerstva školstva
MR a rámcovým učebným osnovám Dielne Národného vydavateľstva
učebníc (17/2004/V. 20.)

Expert SÚ:

Autor: Hartdégenné Rieder Éva

Preklad: Iveta Nagyová

Lektor: Dr. Pavol Žibrita

Zodpovedná redaktorka slovenského vydania: Mária Sutyinszká

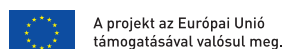
Návrh obalu: János Bánáti

Ilustrácie: Péter Pintér

Fotografie: Tibor Szaszák MTI

Zodpovedná redaktorka maďarského vydania: Katalin Kallós

© Hartdégenné Rieder Éva, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet 2015

ISBN 978-963-19-7829-2

Raktári szám: 30442/II
Műszaki igazgató: Babicsné Vasvári Etelka
Műszaki szerkesztő: Orlai Márton
Grafikai szerkesztő: Görög Istvánné
Terjedelem: 4,12 (A/5) ív
Tömeg: 120 gramm
1. kiadás, 2014

Nyomdai előkészítés: Ghyczy Attila, Bánáti János
Rockwell Design Kft. – www.rockwell.hu

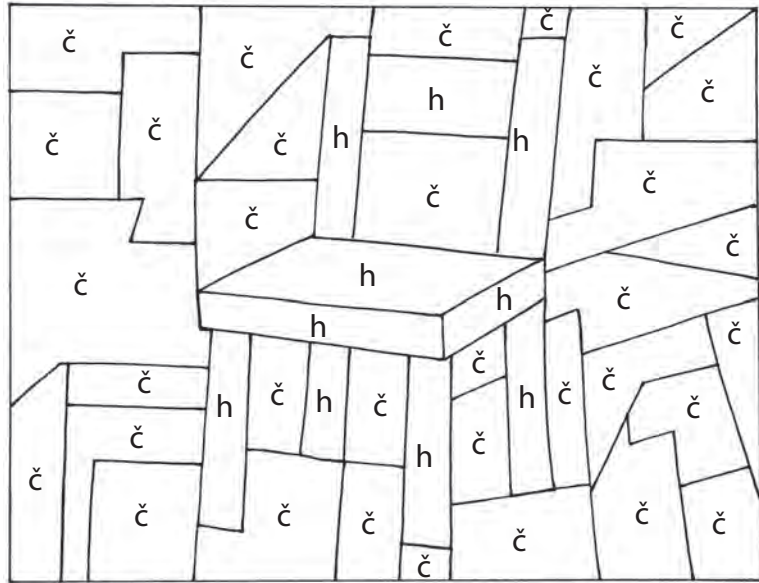
Vidím, počujem, hmatám, ochutnávam

1. Zakry si rukami oči! Prečo nevidíš v tme?

2. Čo je na obrázku?
Štyri nohy má a predsa
nechodí.

h = hnedá
č = červená

Prečo si vedel vyfarbiť
obrázok?

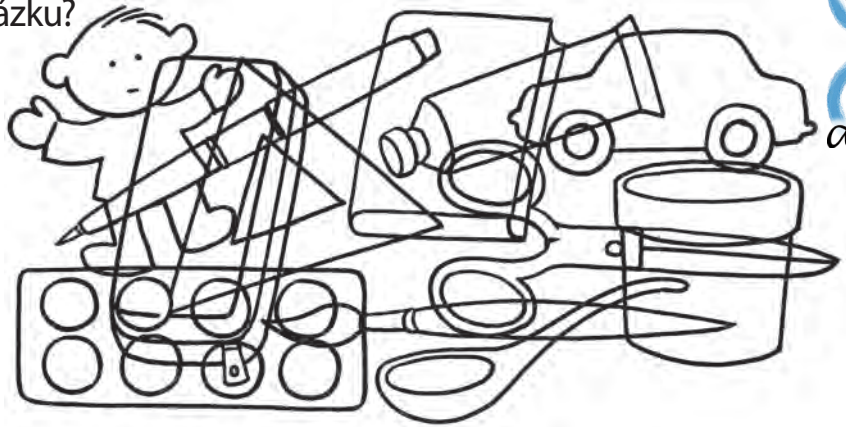

3. Aké predmety vidíš na kresbe?
Koľko predmetov je na obrázku?

Pomocou ktorého
zmyslového orgánu
si vyriešil úlohu?

Očami vidíme.

4. Rozoznáš svojich spolužiakov podľa hlasu?

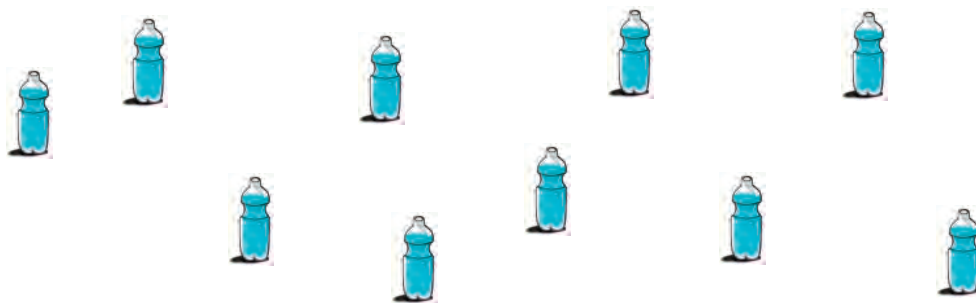
5. Ktoré hlasy rozoznáš tak, že nevidíš, komu alebo čomu patria?

Ušami počujeme.

6. Ktoré zmyslové orgány ti pomáhajú? Skús ísť dopredu so zviazanými očami tak, aby si neprevrátil ani jednu vodou naplnenú plastovú fľašu!

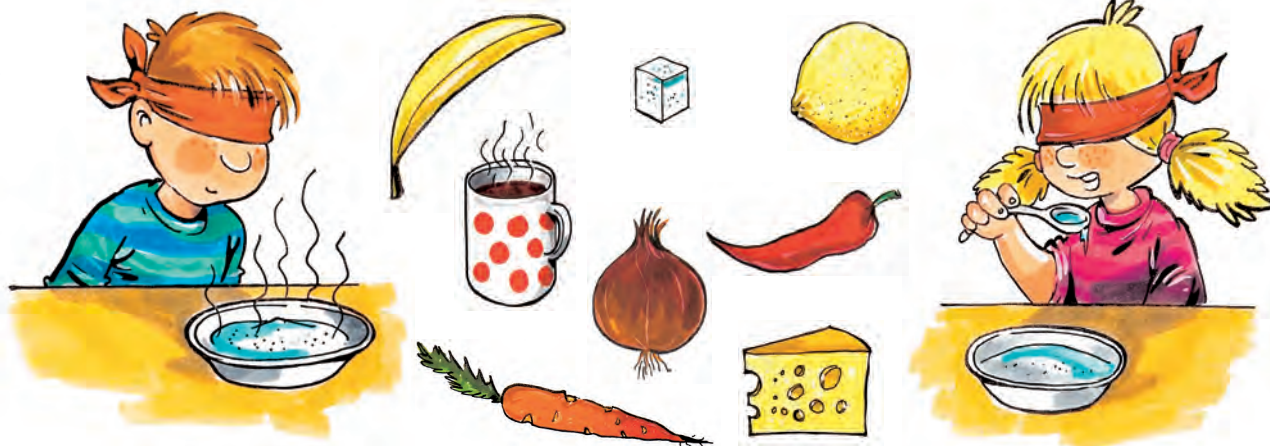
7. Ktoré predmety rozoznáš hmatom? Niektoré z nich nakresli!

Koža je zmyslovým orgánom hmatu.

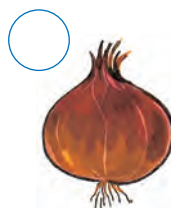
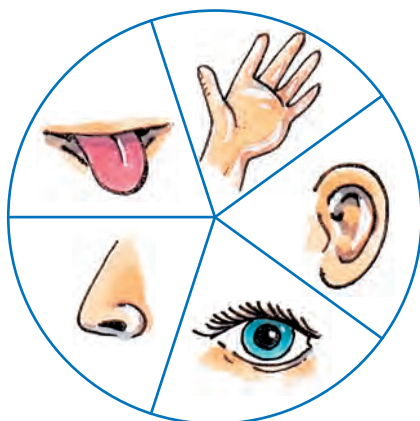

8. Ako rozoznajú Žofka a Petrik jedlá, keď majú zviazané oči?

**Nosom voniame, jazykom chutnáme.
Nikdy nechutnaj neznáme jedlo alebo tekutinu!**

9. Ktorým zmyslovým orgánom vnímaš uvedené veci?

Čo vnímaš ako príjemné a čo ako nepríjemné?

Naše zmyslové orgány sú: oči, uši, koža, nos a jazyk.

10. Ktorý zmyslový orgán chránia prostriedky znázornené na obrázkoch?
Spoj ich!

oči
nos
uši
koža
jazyk

Ktorý zmyslový orgán je podľa teba najdôležitejší? Prečo?

„Pískam si jarnú pesničku“

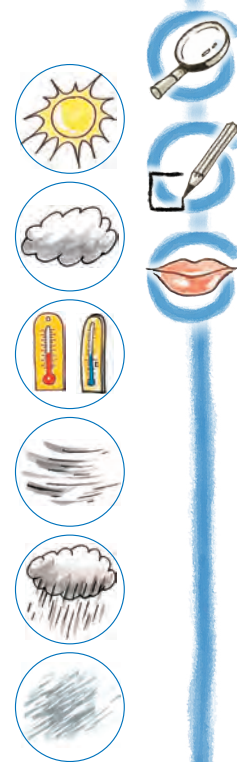
Elena Čepčeková: Jarná nôta (úryvok)

1. Rozprávajte sa o obrázku!

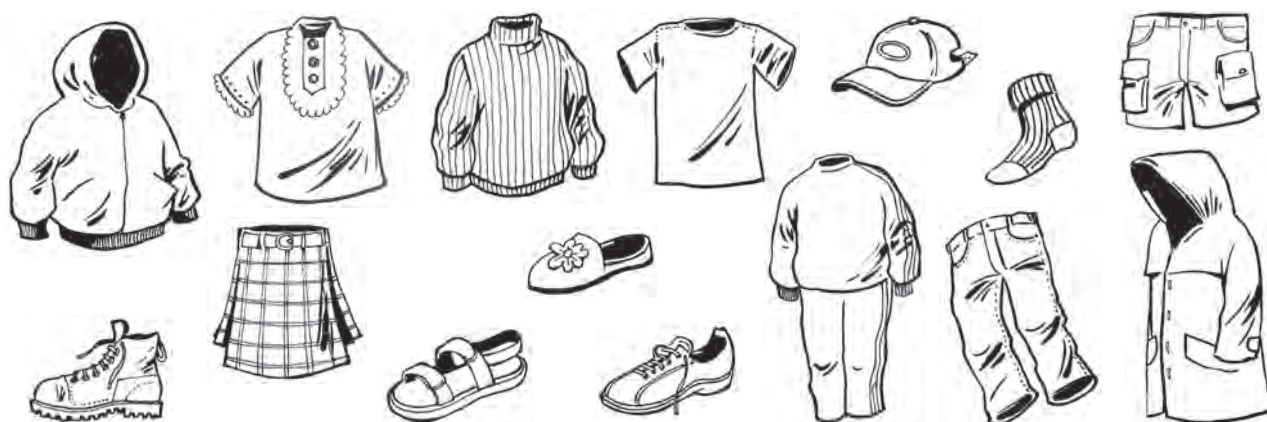

2. Aké počasie býva na jar? Pozoruj! Môžeš použiť symboly!

	 slnčné žiarenie	 teplota	 vietor	 zrážky
1. deň				
2. deň				
3. deň				

3. Čo si majú Žofka a Petrik obliecť na jar, ktoré topánky si majú obuť? Prečo?

4. V ktorých ročných obdobiach boli urobené fotografie čerešne?
Odôvodni svoju odpoveď!

1-2-3

5. Ako sa volajú rastliny na obrázkoch?

- Spoj obrázok rastliny s jej nákresom!
- Ktorá rastlina žije v kvetinovej záhrade?

6. Ako sa volajú zvieratá na obrázkoch? Čo už o nich vieš?

Čo robia zvieratá na jar? Ktoré obrázky tvoria páry?

7. Prečítaj nahlas príbeh! Zapamätaj si podstatu!

Je jar. Prileteli

. Usilovne sa pustili do stavania

Aby neboli hladné, v letku zhltnú

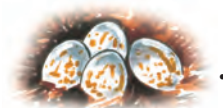

alebo

si

stavajú z blata. Lastovičie mláďatá sa liahnu z

8. Čo robia na jar ľudia?

9. Čo robia Žofka, Petřík a ich starí rodičia? Zoraď obrázky podľa časového sledu!

1-2-3

Dajte príbehu názov a porozprávajte ho!

10. Pomôž Žofke zostaviť slová z kúskov papiera!

roz-

sne-

renie

linka

konva-

mäk

od-

švito-

žienka

puk

Vysvetli, aká je súvislosť medzi slovami a jarou!

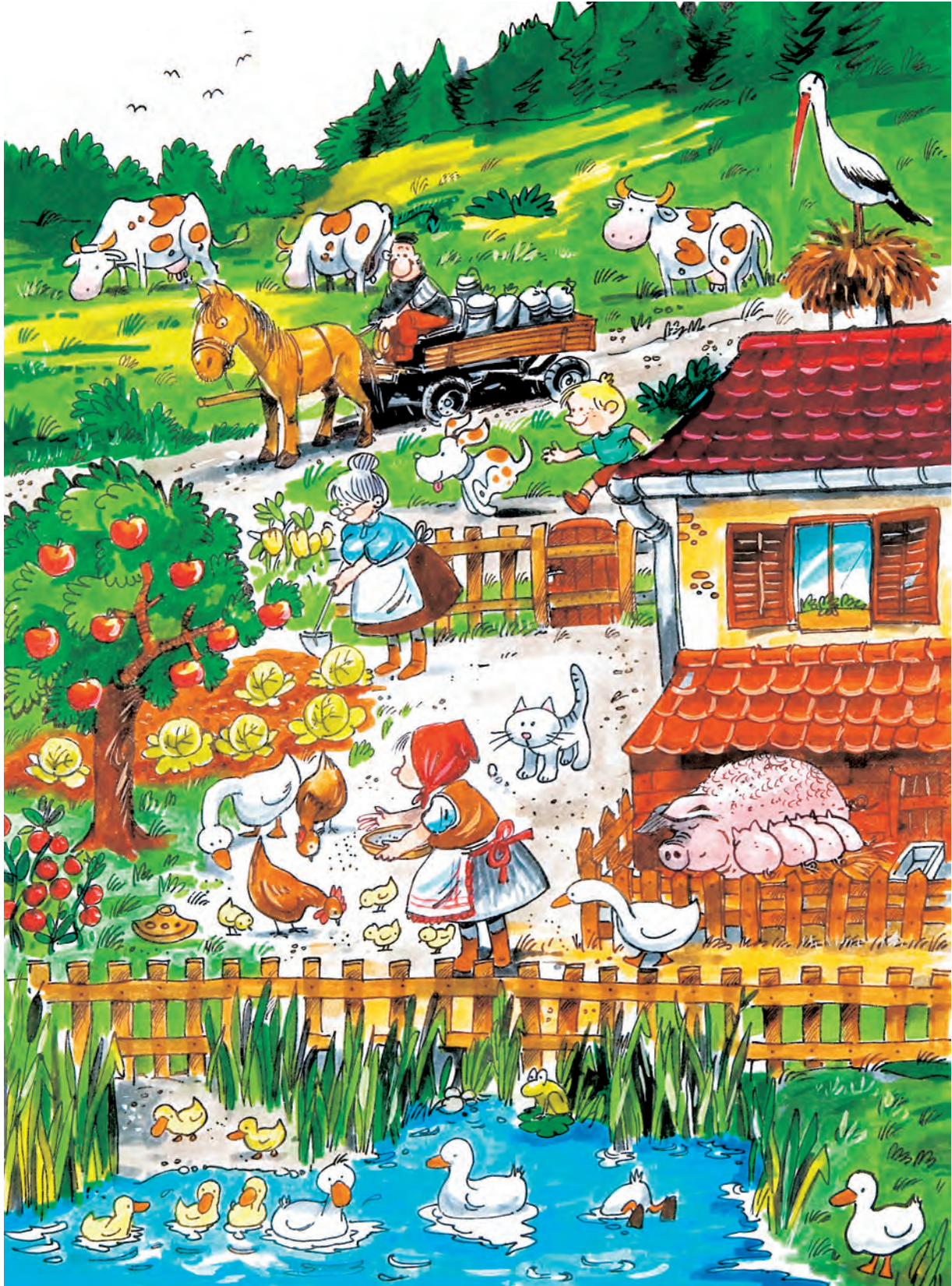

11. Ktoré jarné sviatky a významné dni sa viažu k obrázkom?

Živá príroda

1. Ktoré živé organizmy vidíš na obrázku? Kde žijú?

Rastliny, zvieratá a ľudia sú živé organizmy.

Rastliny, životodarná okrasa nášho životného prostredia

1. Ktoré dve rastliny vidíš na obrázku? Spoj jednotlivé časti rastlín s ich názvami?

plod
kvet
list
koruna stromu
kmeň
bylinná stonka
korene

Časti rastliny: korene, stonka, listy, kvety a plody.

2. Čo charakterizuje kmeň stromu, a čo charakterizuje stonku petúnie?

krekká
tvrdý
mäkká
zelená
drevnatá stonka
drsná kôra
bylinná stonka

3. Zoskup rastliny podľa stoniek!

drevnatá stonka

bylinná stonka

4. Aké zmeny si si všimol na čerešni v rôznych ročných obdobiach?

a) Aký je konár čerešne na jeseň a aký v zime? Nakresli pod obrázky!

b) Hľadaj listnaté stromy v tvojom životnom prostredí!
Názvy stromov napíš do zošita!

 Listy čerešne a iných listnatých stromov na jeseň ožltnú a opadajú. Stromy takto prežijú mrazivú zimu.

5. V ktorom ročnom období boli vyhotovené obrázky? Aký rozdiel si zistil?

 Ihličnaté stromy sú vždyzelené rastliny. Priebežne vymieňajú svoje listy - ihličie, preto sú listy týchto stromov stále zelené.

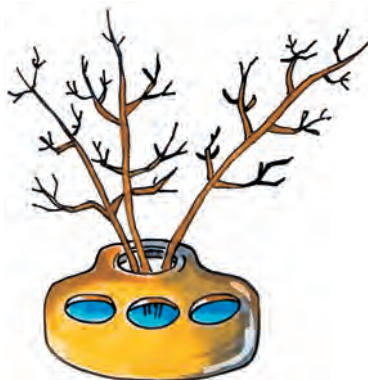
6. Čo sa stane s konármi, keď ich vložíme do vody?

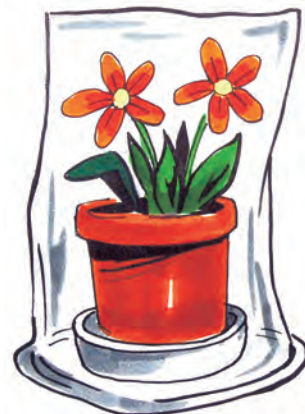
Čo sa s nimi stane, ak ich nevložíme do vody?

Skús vysvetliť, čo sa stalo a prečo sa to stalo!

7. Kvet v kvetináči zakryte priesvitnou igelitovou taškou! Čo sa stane o pár dní?

8. Misku a kvetináč umiestni v triede na slnečné, teplé miesto! Občas ich polej!

prvý deň

o týždeň

o dva týždne

prvý deň

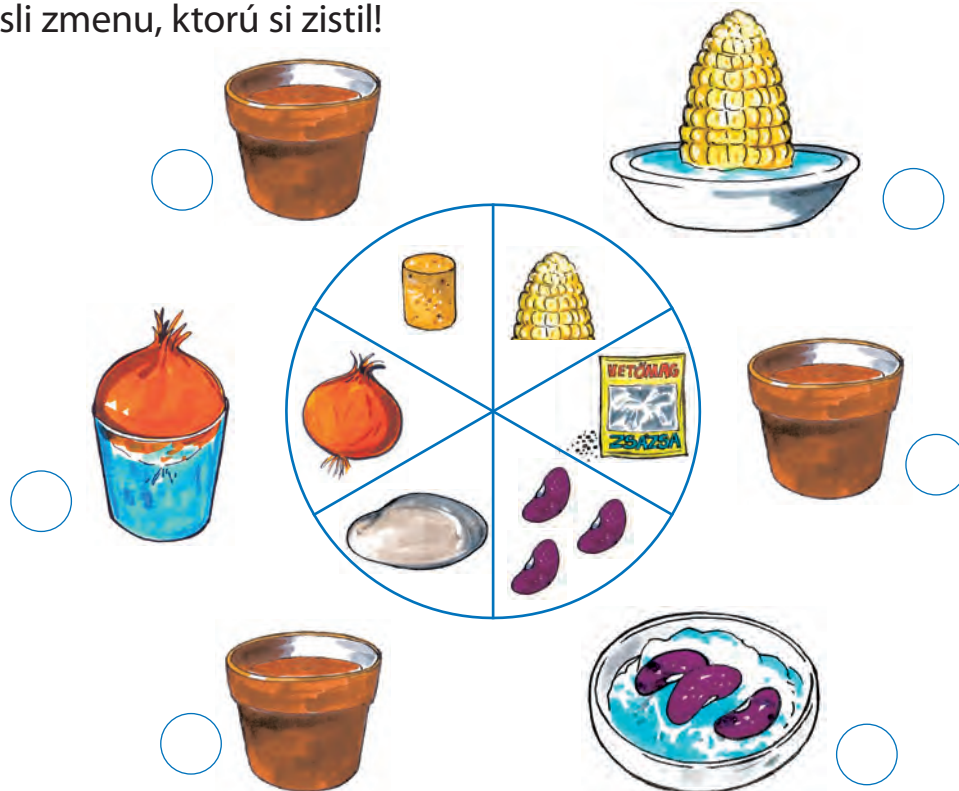
o týždeň

o dva týždne

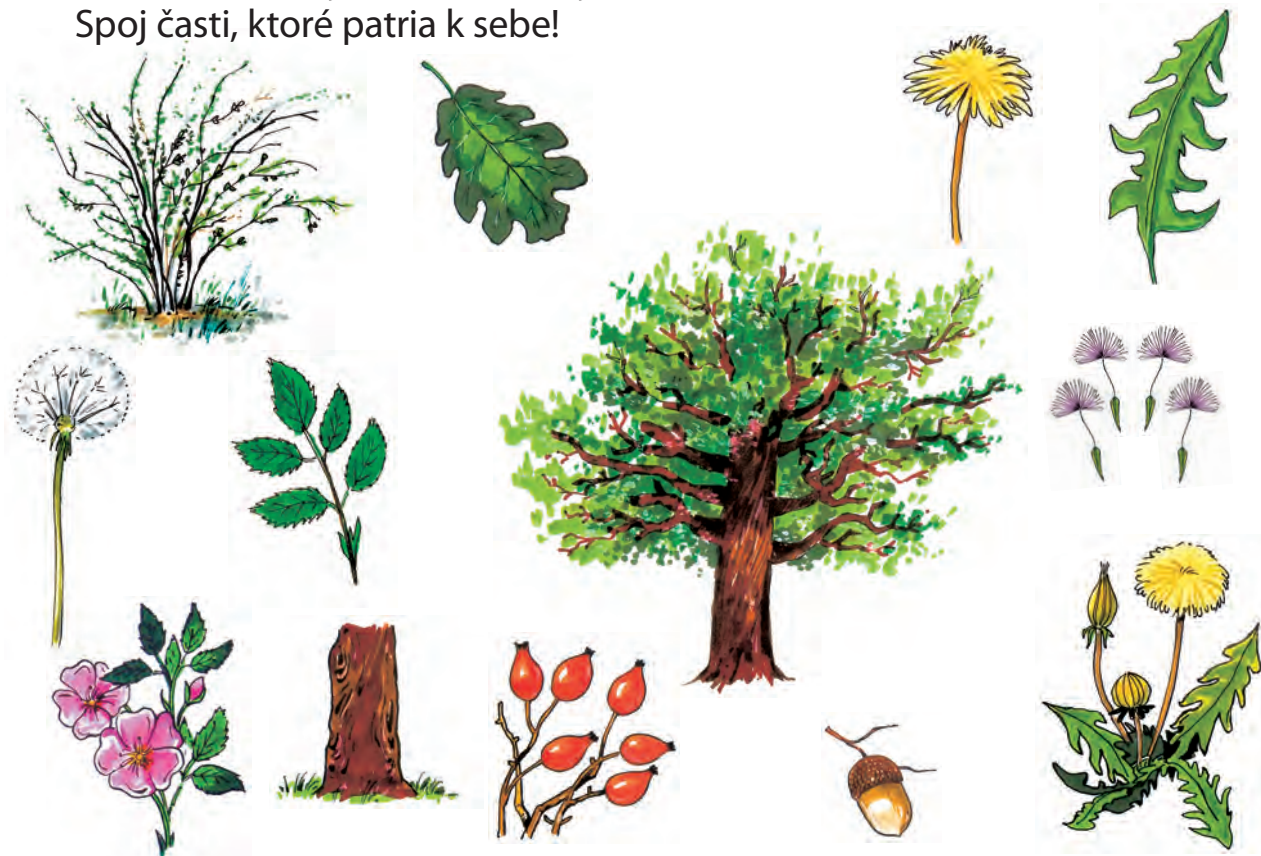
Čo sa stane so zrnkami pšenice a s cibulkou a tulipána, ak sa o ne budeš starať?

9. Žije, nežije? Vyfarbi kruhy pri živých! Staraj sa o ne jeden týždeň!
Nakresli zmenu, ktorú si zistil!

Skús vysvetliť, čo sa stalo a prečo sa to stalo!

10. Rozoznáš, ktorej rastline patria jednotlivé časti na obrázkoch?
Spoj časti, ktoré patria k sebe!

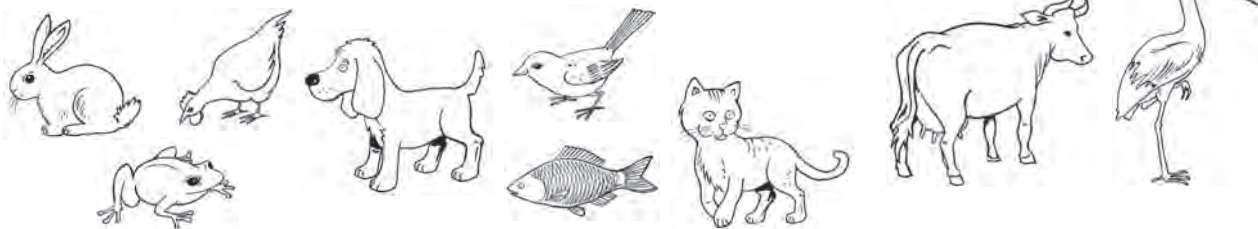

Zvieratá, naši priatelia

1. Kde žijú zvieratá?

2. „Šaty“ zvierat. Čo pokrýva telá zvierat, ktoré sú na obrázkoch?

perie

srst'

holá koža

šupiny

 Tieto zvierata pokrýva často z kože vyrastajúca srst', perie a šupiny.

3. Prečo je pre zvieratá dôležitý pohyb? Ako sa pohybujú?
Ukáž aj ostatným, ak vieš napodobniť pohyb niektorého zvieratá!

4. Vieš, koľko nôh majú zvieratá na obrázkoch? Doplň kresby!

5. Ktoré zviera čím sa živí? Prečo je pre ne potrava dôležitá?

6. „Deťmi zvierat“ sú ich mláďatá. Vyhládaj zvieratá a ich mláďatá!
Ktoré patria k sebe?

Ako sa volajú jednotlivé dospelé zvieratá a ich mláďatá?

Životné procesy živých organizmov: výživa, dýchanie, pohyb, rozmnožovanie.

7. Rozprávaj o obrázkoch!

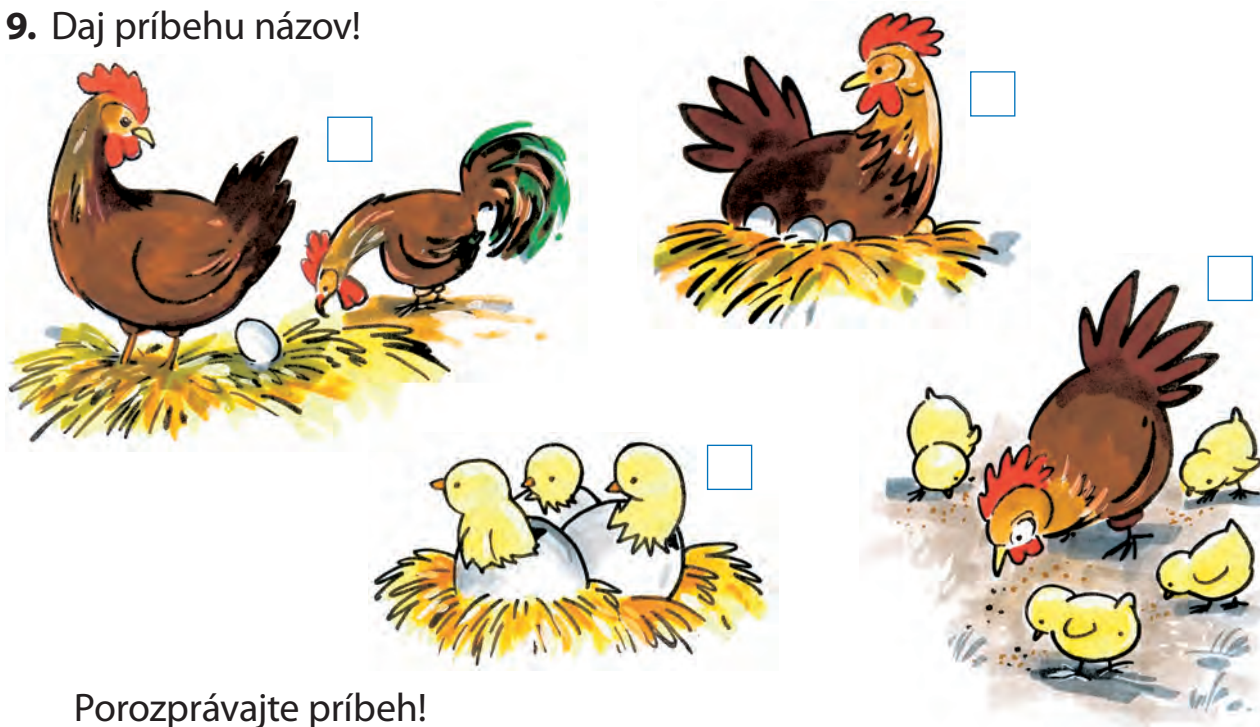

8. Na základe obrázkov odpovedz na nasledovné otázky!

- Vieš ukázať, aké veľké je mačiatko a aká veľká je mačka?
- Ktoré sú časti tela mačky domácej?
- Čím má mačka pokryté telo? Akú farbu môže mať jej srst?
- Čím sa živí mačka? Čím sa živia mačiatka?
- Ako sa rodia mačiatka?

Vymenuj štvornohé zvieratá podobné mačke, ktoré rodia živé mláďatá!

9. Daj príbehu názov!

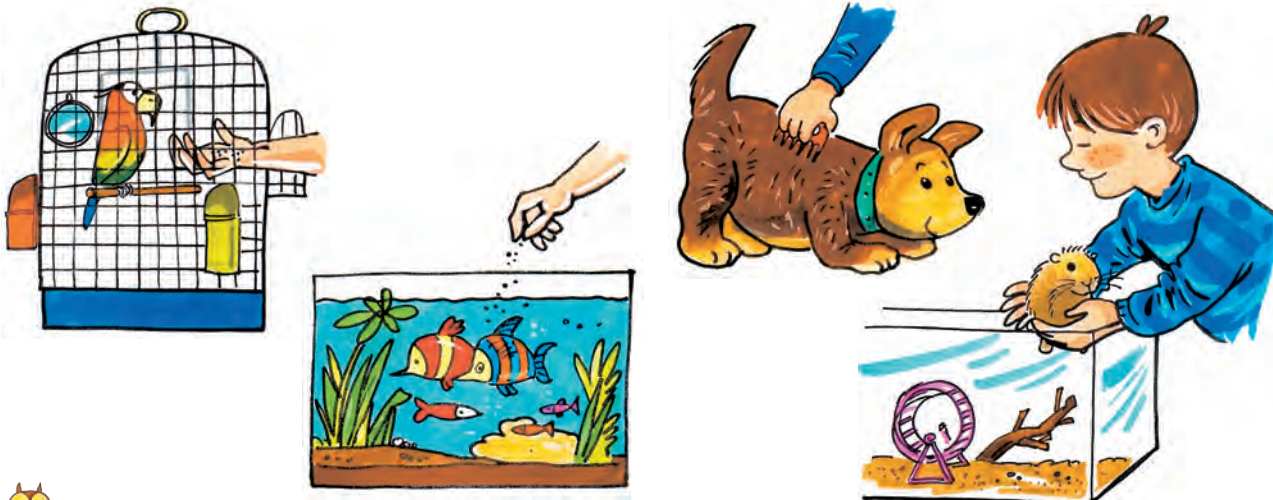
Porozprávajte príbeh!

10. Na základe obrázkov odpovedzte na nasledovné otázky!

- Ukáž, aký veľký je kohút a aká veľká je sliepka!
- Ktoré sú časti tela kury domácej?
- Ako sa pohybuje kohút a sliepka? Ukáž!
- Aké nohy má sliepka?
- Akú farbu má perie kohúta a akú farbu má perie sliepky?
- Čím sa živí kohút a sliepka?
- Ako sa liahne kuriatko?

Vymenuj dvojnohé zvieratá podobné sliepke, ktoré sa rozmnožujú vajíčkami!

11. O zvieratá sa musíme starať a mali by sme ich mať radi!

 Potom, ako si sa hral so zvieratami, hladkal ich, si vždy umy ruky!

1-2-3

Opakujme, precvičujme!

1. Vyfarbi živé organizmy!

Z akých materiálov sú vyrobené neživé predmety?

2. Spoj časti Petříkovho tela s ich názvami!

hlava
krk
trup
končatiny

tvár
uši
nadraktie
predlaktie
ruky
hrudník
chrbát
brucho
stehno
predkolenie

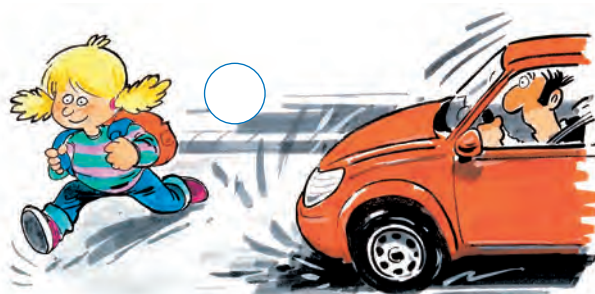
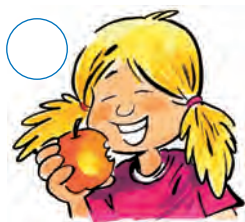
Ukáž jednotlivé časti tela aj na spolužiakovi!

3. Ktorými zmyslovými orgánmi vnímame vlastnosti vecí, ktoré sú na obrázkoch?

4. Kde sa správajú Žofka a Petřík správne a kde nesprávne? Odôvodni svoju odpoveď!

5. Nakresli, aký je ovocný strom v zime a aký na jar!

6. Napíš názvy jarných mesiacov v poradí ako idú za sebou!

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

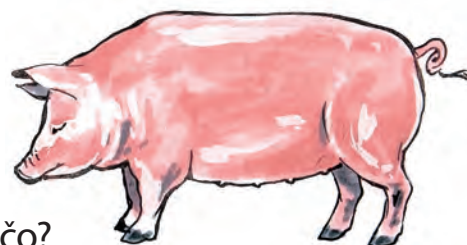
--	--	--

Nakresli hlavu zajačika pod ten mesiac, v ktorom je Veľká noc!
 Nakresli štátnu vlajku pod ten mesiac, v ktorom oslavujeme výročie boja za národnú slobodu!
 Nakresli srdce pod ten mesiac, v ktorom je Deň matiek!

7. Ktoré zvieratá sa podobajú na mačku domácu a ktoré na kuru domácu? Prečo?

Ktoré zviera sa nepodobá na žiadne z nich? Prečo?

8. Ktoré časti tela chýbajú nasledovným zvieratám? Dopln obrázky!

9. Dopln obrázky!

koruna stromu

kvet

list

kmeň

stonka

korene

plody

Chráňme životné prostredie!

1. Čo sa ti na obrázku páči a čo sa ti nepáči? Prečo?

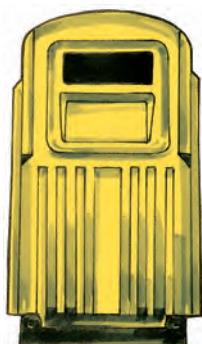

2. Prečo kupujeme tieto veci? Z akých materiálov sú vyrobené?

papier

plasty

kovové
nádoby

biele sklo

farebné sklo

a) Čo robíme s odpadom, ktorý vzniká v domácnostiach?

b) Pozri si jednotlivé druhy odpadu. Do ktorého kontajnera patria?

Veľa vecí možno znovu zužitkovať. Preto je selektívny zber odpadu dôležitý.

3. Na jar oslavujeme tri významné dni venované prírode. Vieš ku ktorému dňu patria jednotlivé obrázky?

Deň stromov a vtáctva
10. mája

Svetový deň vody
22. marca

Deň Zeme
22. apríla

„Oj, zelené leto, leto voňavé“

Mária Rázusová-Martákov: Oj, zelené leto (úryvok)

1. Rozprávajte sa o obrázku!

2. Nakresli do tabuľky pomocou uvedených znakov počasie troch dní!

	 slnčné žiarenie	 teplota	 vietor	 zrážky
1. deň				
2. deň				
3. deň				

3. Vyfarbi tie ovocie, ktoré dozrieva v lete!

4. Ktoré druhy čerstvej zeleniny sa dajú kúpiť na trhu? Zahrajte sa na kupujúcich!

paradajka

kaleráb

uhorka

kapusta

hlávkový šalát

paprika

tekvica

karfiol

mrkva

5. Čo robia zvieratá v lete?

6. Ako trávia ľudia leto, čo robia?

7. Ktoré významné dni ti pripomínajú obrázky?

Koncoročné zhrnutie učiva

1. Zapíš čísla k príslušným ročným obdobiam!

jar			leto			jeseň			zima		

1. január 2. február 3. marec 4. apríl 5. máj 6. jún 7. júl
 8. august 9. september 10. október 11. november 12. december
 V ktorom mesiaci máš narodeniny? Vyfarbi štvorček!

2. V ktorom ročnom období sú nasledovné sviatky?

20. august

24. december

23. október

15. marec

Prečo sú tieto dni významné?

3. Nakresli aké je dnes počasie! Napíš dátum pozorovania!

 slnečné žiarenie	 teplota	 vietor	 zrážky

4. Pokračuj vo vymenovaní! Odôvodni svoju odpoveď!

lastovička, bocian, vrabec

srnka, zajac, myš

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

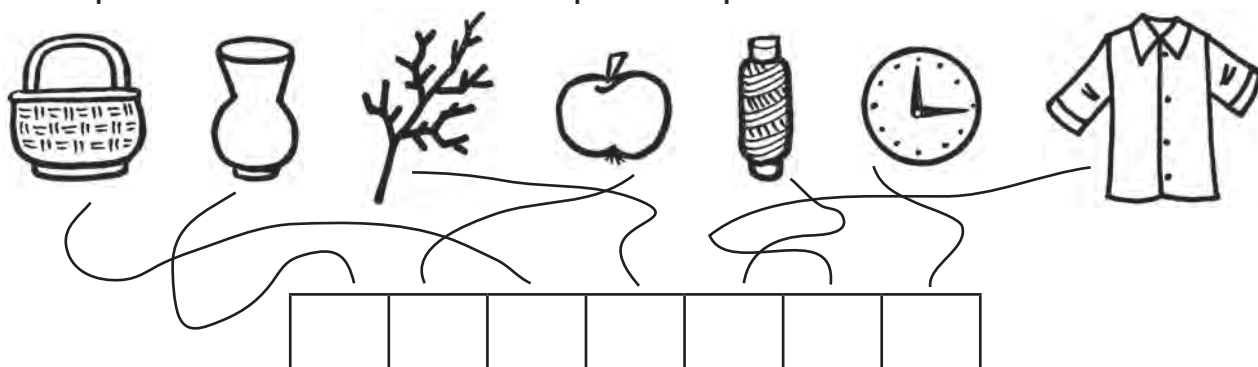
5. Kruhy pri živých organizmoch vyfarbi na červeno a kruhy pri neživých predmetoch na modro!

drevo
sklo
kov
plast
guma
papier
koža
textil

Z akého materiálu sú zhotovené predmety znázornené na obrázkoch?

6. Napíš do štvorčekov začiatkové písmená predmetov!

CIEL'

Kto vie viac z vecného učiva?

Popis spoločenskej hry

Spoločenskú hru môžu hrať 2 – 4 hráči. K hre budete potrebovať jednu kocku na hádzanie. Hru začína hráč, ktorý hodí šestku. Hráč, ktorý stúpi na kameň ukrývajúci list, dostane otázku. Ak na ňu nevie odpovedať, v nasledujúcom kole musí jeden hod vynechať. Ak vie odpovedať na otázku, môže urobiť jeden krok dopredu. Ak už viete všetky otázky a odpovede naspamäť, napíšete nové, hra bude takto oveľa pútavejšia.

Otázky:

1. Povedz svoje meno a adresu.
2. Vymenuj názvy mesiacov v poradí ako idú za sebou.
3. Vymenuj tri predmety vyrobené z odlišných materiálov!
4. Čomu vieš zmeniť skupenstvo? Lopta, sneh, stolička. Ako?
5. Vymenuj tri rastliny, ktoré kvitnú na jar!
6. Vymenuj tri vtáky!
7. Povedz, čo musí pozorovať ten, kto zostavuje správu o počasí!
8. Vymenuj dni v týždni!
9. Aká je koruna čerešne v zime? Prečo?
10. Vymenuj tri druhy zrážok!
11. Ktorý mesiac nie je zimný: január, marec, december?
12. Kde sa môže bicyklovať žiak 1. ročníka?
13. Ktoré mláďatá sa vyliahnu z vajca? Uved' tri príklady!
14. Uved' jednu látku, ktorá je rozpustná vo vode!
15. Vymenuj zmyslové orgány!
16. Čo nepatrí medzi časti tela: hlava, krk, oči, trup, končatiny?
17. Ako by si zmenil skupenstvo vody?
18. Vymenuj tri látky, ktoré sú pevného skupenstva!
19. Vymenuj názvy ročných období! Vyber si jedno z nich a charakterizuj jeho počasie!
20. Ako by si naplnil fľašu pieskom tak, aby ani jedno zrnko nespadlo vedľa fľaše! Pomôcky: hárok papiera, piesok, fľaša s úzkym hrdlom.
21. Ako možno v deravej nádobe zadržať vodu tak, aby z nej nevytiekla? (Dieru nemôžeš zapchať!)
22. Ktoré je kukučie vajce? Jar, leto, september, zima.
23. Vymenuj tri druhy ovocia, ktoré dozrievajú na jeseň!
24. Čo nie je dopravný prostriedok: auto, detský kočík, bicykel?
25. Rozlúšti tajné písmo: AKŠURH, ADOHAJ, OKLBAJ. Čo majú spoločné?

Malý lexikón

Listnatý strom: listy tohto stromu na jeseň, ale najneskôr do konca zimy opadajú.

Neživý: napríklad stolička, zošit, rádio, mlieko. Je to predmet alebo vec, ktorá nie je schopná prijímať potravu, nedýcha, nepohybuje sa, nerastie a nerozmnožuje sa.

Ochrana životného prostredia: ochrana ľudí a ich životného prostredia proti škodlivým látkam. Napríklad proti hluku, odpadu a žiareniu.

Perie: pokrýva telo vtákov.

Rozmnožovanie: každý živý organizmus sa narodí a po čase umrie, ale medzitým sa mu narodí potomkovia. Hovoríme tomu, že sa rozmnožuje. Potomkovia sa podobajú na svojich rodičov.

Selektívny zber odpadu: odpad tvoria nepoužiteľné predmety a veci vyrobené z rozličných materiálov. Keď ich vyhodíme, vložíme ich do zberných kontajnerov podľa druhu materiálu. Napríklad sklo, papier, plasty, kovy.

Srst: pokrýva telo cicavcov.

Vždyzelený strom: listy tohto stromu neopadajú naraz. Vždy sú na strome zelené listy.

Zelenina: rastliny s bylinnou stonkou, ktorých určité časti sú vhodné na ľudskú spotrebu. Môžeme jesť napríklad ich listy, stonku, korene, hľuzy. Obsahujú veľa vitamínov.

Zmyslový orgán: oko, ucho, nos, jazyk a koža. Sú to orgány, pomocou ktorých dokážeme vnímať rôzne vlastnosti predmetov a vecí.

Živorodiaci: napríklad pes, mačka, myš, kôň. Mláďatá týchto zvierat sa vyvíjajú v tele matky, potom sa narodí.

